

שילוב

החומר ביד היוצר

מאת דניאל שפירא

שלה מחזיקה את בתי המלאכה שלהם, כדי שיוכלו לעסוק באמנויותם בלבד. "אצלנו בארץ", אומרת נורה בתרעומת, "מתייחסים לקדרות כאל מלאכה ולא כאל אמנות. כמעט כל המוויאונים כאן סגורים בפנינו. כשאמרתי שאני קדרית, הסירו בפני אח הכובע ביפאן".

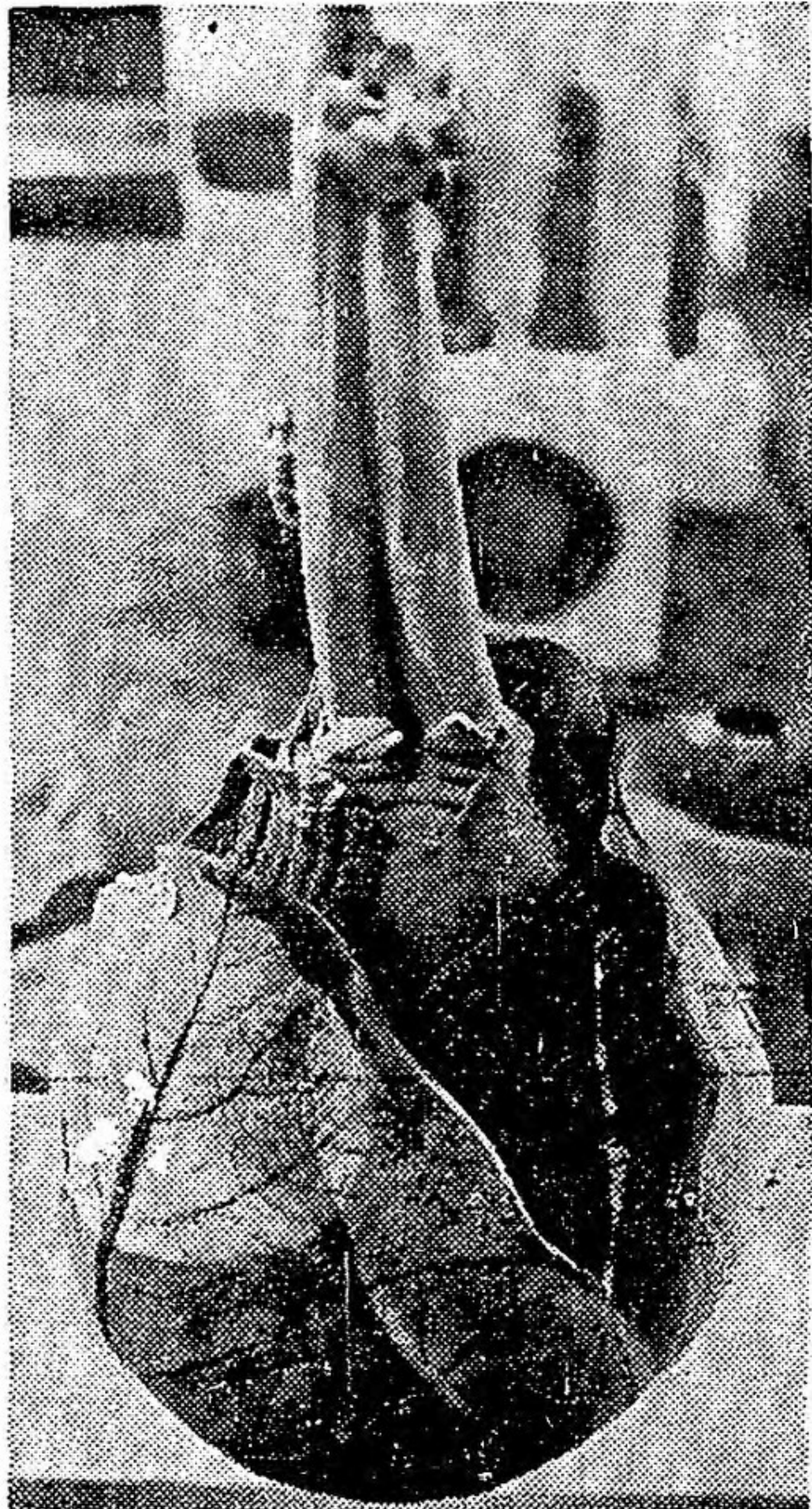
תופעה מפתיעה, שבה נתקלה נורה ביפאן: אין עבודות קרמיקה מודרניות. עשרות אלפי קדרים עוסקים רק בעבודות מסורתיות. כלים העשויים להי יומיום. אני שים מרבם לשלם שם 5000 דולר בעד ספון תה. הפיטול המודרני מיועד אך ורק ליצוא.

בארץ עובדים כמאה קרמיקאים. חלק גדול מתוכם ברמה גבוהה מאוד. עבודות מיוחדות לישראלים: כלים גן, עציצי גן, כלים דקורטיביים — פמוטים וחנוכיות. כמורכב קיים נסיון להקות כלים שנמצאו בהפירות.

כלים וחפצי נוי מקרמיקה הם דבר שכית, ואפשר לפגוש בהם מדי פעם בחנות. אולם קיים החום קרמי, שכמעט אינו ידוע לקהל הרחב — קרמיקה ארכיטקטונית. קרמיקה הוא חומר עמיד ביותר המסוגל להתקיים במשך דורות. לכן הוא מתאים כלי-כך לארכיטקטורה.

זה חומר שיש בו אפשרויות טקסטורה, מה שמייחד את החומר כחומר לפיטול הוא הספונטניות שלו. הוא רך מאוד, סבלני וניתן ליצור בו בלי סוף צורות, שגשמי רות כמו שהן לאחר שריפתו. ברוב החומרים שבהם משתמשים לעבודות הקרמיקה הצבע נתון מראש. בהימך אפשר לשחק בצבעים.

פיטול יכול להיות מחפץ קטן מאד ועד מונומנטלי: עלים דקים מאד. של חומר יכולים לעמוד לצד

כרוב פורת — יצירתה של אילה נת מקיבוץ ברקאי. מחירו 225 ל"י. זה שילוב של פעולת אבניים ועבודת יד.

נושים מטיביים; חורים ליד צורות גדולות. הדבר מהאפשר מתוך עיר רוב של עבודת יד במעשה אבניים. פיטול בפורצלן נעשה ביציקה בתוך תבנית.

תבליט קרמיקה הוא מדיום שטוח. יש שילוב טכניקה של שרימוש באבניים על פלטות שטוחות. קיימת נטייה להבליט את הניגוד בין חומר קשה (המתאר בדורך כלל הרים או סלעים) ובין חומר רך (שמשתמשים בו בעיקר לתי אור גלים).

קטע חשוב בתחום הארכיטקטורי זה, שחלה בו תווה רצינית בארץ הוא יציקת קירות קרמיים. היום יש סעיף מיוחד למטרה זו בתקציב משרד השיכון והרשויות ה"מקומיות". הקירות הקרמיים אינם עשויים חטיבה אחת, אלא מורכבים מפלטות קרמיקה מרובעות. נורה נוכחי, מבהירי הקרמיקאים בארץ ומהותיקים שבהם (מתווך ראשון בבצלאל), ביקרה לא מכבר בארצות-הברית וביפאן והתרשמה כי הקדרות בארץ היא ברמה גבוהה מאוד. בארה"ב, למשל, כמעט לכל עקרת-בית יש תנור לשריפת חימר. כלומר: עושים המון עבודה. אך מעט מאוד מזה עם דמיון ומקוריות וברמה גבוהה. ביפאן נחשב הקדר לאמן ברמה גבוהה ביותר. חמישה קדרים נקראים "אוצר לאומי חי" והממ

המארגנים שמו להם למטרה לתת הנדמנות לטובי הקרמיקאים בארץ להציג את יצירותיהם בצורה תא. בדורך-כלל קשור כל אחד מהם לחנות מסוימת בארץ, או שהוא מייצא את חפצי האמנות שלו לחו"ל.

משתתפים בתערוכה: לידיה זבצקי, גיין מאיר, דוד מוריס, אילה גת, נורה ונעמי, שרה פוקס, אימי מרגולית, מרים מגנס, טלה זיה, הגר גלור, עמליה עמיר ורחל ליבוויץ. משתתפות בתערוכה גם הלמידות של "אומנות", בית-הספר של א.א.ע., המציגות חדרה אמג'ר תית: מרים סלומון, דליה פריבר ושרה. ענת צ'ריקובר מאפיקים מציגה תמונות רפידוגרף. מירית אורן מציגה עבודות מקרמה. המחירים, בהשוואה לגלריות ולחנויות, הם זולים ותורמתם תועבר למוסדות הילדים של א.א.ע.

התערוכה תינעל מחר בערב.